ПАРТНЕРСТВО
ЗА СИЛЬНУ УКРАЇНУ

Електронна Республіка
громадська організація

Дорожня карта покращення бізнес середовища громад

Вісім напрямів системних змін для місцевої влади: відкритий діалог із бізнесом, доступ до ресурсів і умови для економічного відновлення

Програма «Партнерство за сильну Україну» | ГО «Електронна Республіка»

Основа для розробки Дорожньої карти

67
громад взяли участь у вхідному опитуванні, 69 респондентів

74
громад взяли участь у підсумковому опитуванні, 84 респонденти

33
представники бізнесу взяло участь у опитуванні (7 областей)

01

Опитування

Проведення вхідного та підсумкового опитування ОМС та опитування для бізнесу.

02

Експертний аналіз

Глибока обробка та зіставлення даних.
Виявлення «дзеркальних» проблем та комунікаційних розривів між владою та бізнесом.

03

Формування рішень

Визначення 8 системних напрямків змін.
Розробка практичних рекомендацій для підвищення стійкості громад.

Результати опитування ОМС

Опитування 67 громад, грудень 2025 - січень 2026

68,1%

оцінювали комунікацію з бізнесом лише як «середню» (47 з 69)

89,9%

використовували соцмережі — але лише 17,4% мали кабінети/приймальні для бізнесу

49,3%

проводили заходи лише епізодично; на постійній основі — 16,4%

- **Аналіз довідки**

  комунікація «операційна, а не стратегічна»: громада звітує, але не завжди чує зворотний зв'язок від бізнесу.

- **Канали для роботи з бізнесом**

  соцмережі/офіційні канали — 89,9%; публічні зустрічі — 52,2%; робочі групи/ради — 44,9%; онлайн-формати — 23,2%; кабінети для бізнесу — 17,4%.

- **Водночас**

  89,9% громад заявили готовність до постійної участі в проєкті.

Результати опитування бізнесу

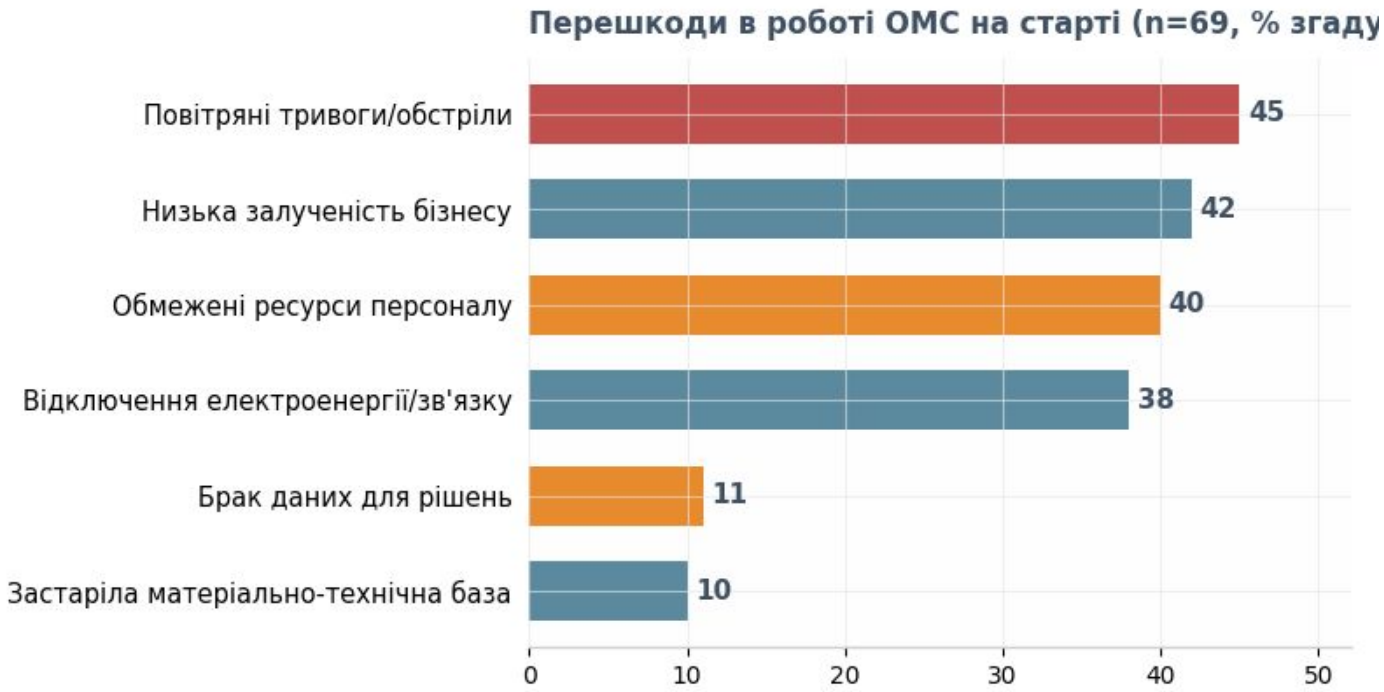
Опитування 33 підприємців, жовтень 2026

- **54,5% не знають, до кого звертатися** дзеркалить 29% ОМС без відповідальної особи на старті
- **24,2% не бачать результату, 15,2% — немає зворотного зв'язку** відсутність протоколів комунікації

Результати опитування ОМС

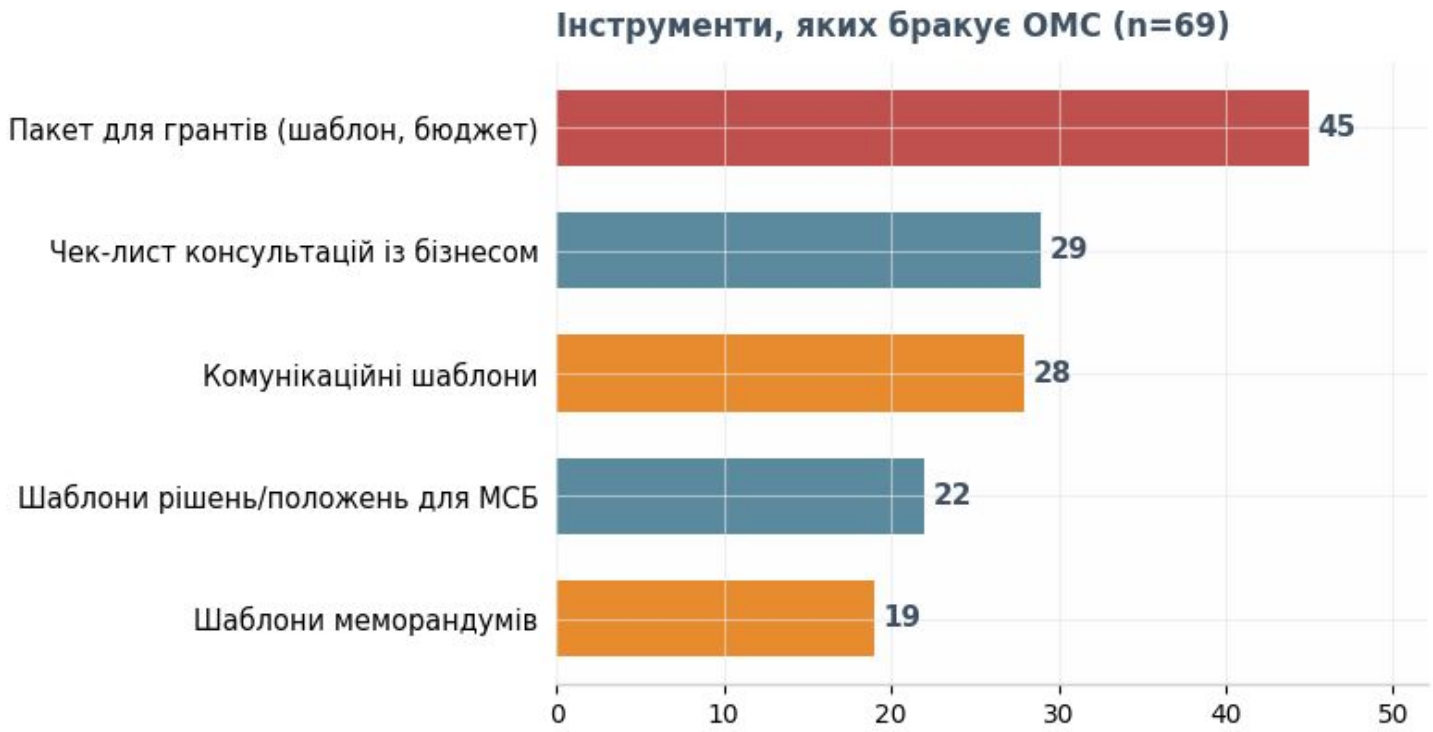
Опитування 67 громад, грудень 2025 - січень 2026

- **«Замкнене коло»** бізнес не бачить сенсу в діалозі через відсутність системних рішень; ОМС не можуть їх розробити через пасивність бізнесу.
- **65,2% — тривоги/обстріли** безпековий фон перешкоджає плануванню.
- **55,1% — відключення** електроенергія та зв'язок — негативний чинник для впровадження нових проєктів.
- **Готовність до резервних форматів** ише 36,2% повністю готові; 29,0% — частково.

Результати опитування ОМС

Опитування 67 громад, грудень 2025 - січень 2026

- **65,2% — пакет для грантів** громади не вміють рахувати бюджет та будувати логіку заявок.
- **42% — чек-лист консультацій** немає стандартизованих процедур роботи з бізнесом.
- **40,6% — комунікаційні шаблони** анонси, збір зворотного зв'язку створюються з нуля.

Результати опитування бізнесу

78,8%

готові користуватися сервісним центром підтримки бізнесу (26 із 33) — попит підтверджено

100%

назвали гранти найкориснішим інструментом підтримки

75,8%

просять єдину контактну особу в ОМС — точно той інструмент, який закладає проєкт

Навіщо громаді дорожня карта бізнес-клімату

01

Від фрагментарності до системності

50+ готових практичних рішень у 8 напрямах.

02

Кожна дія — з інструментами та прикладами

Рекомендована дія, ресурси та кращі практики реальних громад у кожному блоці.

03

Адаптивний підхід

Від потреб громади → до рішень, які можна застосовувати самостійно.

Дорожня карта

ПАРТНЕРСТВО ЗА СИЛЬНУ УКРАЇНУ

Електронна Республіка
громадська організація

Дорожня карта покращення бізнес-середовища громад

Вісім напрямів системних змін, які допомагають місцевій владі розвивати взаємодію з підприємцями, відкривати доступ до ресурсів і створювати умови для економічної стійкості.

08

Практична рамка рішень для співпраці громад, бізнесу та партнерів розвитку.

ПАРТНЕРСТВО ЗА СИЛЬНУ УКРАЇНУ

Електронна Республіка
громадська організація

АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД

Вісім напрямів підтримки місцевого бізнесу

Напрями відображають сфери,у яких громади можуть впроваджувати практичні рішення. Нумерація використовується для навігації, а не визначає черговості впровадження.

01 Комунікація омс та бізнесу

02 Можливості для взаємодії та підтримки бізнесу

03 Програми розвитку та фінансові можливості для бізнесу

04 Доступ бізнесу до майна та інших ресурсів громади

05 Регуляторне середовище та вартість ведення бізнесу

06 Лідерство та спроможність місцевої влади

07 Людський ресурс та інклюзивний економічний розвиток

08 Інновації та цифрові рішення для бізнесу

ПРАКТИЧНИЙ ПОСІБНИК

01 КОМУНІКАЦІЯ ОМС та БІЗНЕСУ

6 практичних рішень · рекомендації · інструменти · успішні кейси

Відсутність системної комунікації ОМС з бізнесом.

РЕКОМЕНДАЦІЯ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМАТИКИ

Для забезпечення системного діалогу та інформування місцевого бізнесу необхідно розробити стратегічний документ, який чітко визначатиме ключові цілі комунікації, формати взаємодії та пріоритетні цільові аудиторії (від мікробізнесу до великих платників податків). У документі слід закріпити офіційні канали поширення інформації — зокрема офіційний вебсайт ОМС, спеціалізовані цифрові спільноти (Telegram-канали чи бізнес-портали) та регулярні відкриті зустрічі керівництва громади з підприємцями. Також важливо встановити чітку періодичність інформування щодо актуальних змін у законодавстві, грантових можливостей і місцевих ініціатив. Це дозволить підвищити рівень довіри до органів місцевого самоврядування та створити сприятливі умови для розвитку підприємницького середовища в громаді.

ІНСТРУМЕНТИ ТА РЕСУРСИ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ щодо розвитку локального бізнес-середовищ

Відсутність визначеного відповідального за взаємодію з бізнесом.

РЕКОМЕНДАЦІЯ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМАТИКИ

Для побудови по-справжньому партнерських відносин між владою та підприємцями, а також для усунення бюрократичних перепон у щоденній діяльності бізнесу, критично важливо запровадити інститут персоналізованого супроводу. Конкретні кроки та переваги такого підходу включають:

- **Впровадження концепції «єдиного вікна».** Офіційне закріплення за окремою фаховою посадовою особою функції єдиної контактної точки (business-ombudsman / муніципального менеджера) для всіх звернень підприємців та інвесторів.
- **Максимальна відкритість та комунікаційна доступність.** Розміщення на головної сторінки офіційного вебсайту актуальних контактних даних уповноваженої особи, щоб кожен підприємець знав, куди звернутися по допомогу.
- **Оперативне вирішення проблем та побудова довіри.** Постійний прямий зв'язок із бізнесом дозволяє в ручному режимі розв'язувати поточні проблеми, супроводжувати дозвільні чи регуляторні процедури та формувати у місті чи громаді атмосферу повної довіри й прозорості між владою та підприємницьким середовищем.

Відсутність актуальної бази контактів місцевого бізнесу.

РЕКОМЕНДАЦІЯ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМАТИКИ

Для налагодження прямого та ефективного зв'язку з місцевим бізнесом доцільно ініціювати добровільне анкетування суб'єктів господарювання через сучасні цифрові інструменти, зокрема платформу Google Форми. Головною метою цього опитування є формування актуальної бази контактів підприємців для оперативного інформування про можливості розвитку та антикризові заходи. Як ефективний стимул для активної участі бізнесу пропонується гарантоване включення респондентів до діючих місцевих програм підтримки, надання пільг чи можливість безкоштовного промо їхньої продукції та послуг на офіційних ресурсах громади. Такий підхід дозволить не лише оцифрувати підприємницьке середовище регіону, а й забезпечити адресну допомогу тим, хто цього найбільше потребує.

ІНСТРУМЕНТИ ТА РЕСУРСИ

Форма для бізнесу - Electronic Republic

Відсутність регулярних форматів взаємодії з підприємцями.

РЕКОМЕНДАЦІЯ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМАТИКИ

Для налагодження тісного та постійного діалогу між владою і бізнесом доцільно започаткувати регулярні відкриті зустрічі керівництва громади з підприємцями — наприклад, кожну першу п'ятницю місяця — для відкритого та неформального обговорення поточних проблем і викликів. З метою забезпечення оперативного інформування суб'єктів господарювання важливо створити спеціалізовані цифрові канали комунікації, такі як офіційний Telegram-канал, Viber-спільнота або спеціальний бізнес-портал громади. Через ці сучасні майданчики здійснюватиметься швидка розсилка актуальних новин, роз'яснень щодо змін у законодавстві та корисних грантових можливостей. Подібний комплексний підхід сприятиме оперативному реагуванню на потреби підприємців та формуванню партнерських відносин у регіоні.

ІНСТРУМЕНТИ ТА РЕСУРСИ

Ефективна комунікація з бізнесом: практичні гайди для громад - Electronic Republic

Недостатнє залучення бізнесу до обговорення місцевих економічних рішень.

РЕКОМЕНДАЦІЯ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМАТИКИ

Для забезпечення системного залучення місцевого бізнесу до прийняття важливих економічних рішень необхідно створити дієвий дорадчо-консультативний орган під головуванням керівництва ОМС. До складу цієї ради доцільно включити лідерів і представників місцевих бізнес-асоціацій, провідних інвесторів та ключових платників податків громади. Основною метою діяльності цього органу стане відкрите обговорення регуляторних актів, місцевих програм розвитку та стратегічних ініціатив влади. Такий формат взаємодії дозволить ефективно враховувати інтереси підприємців, мінімізувати потенційні конфлікти інтересів і спільно знаходити оптимальні рішення для покращення інвестиційного клімату в регіоні.

ІНСТРУМЕНТИ ТА РЕСУРСИ

Важливість нормативно-правових документів у роботі органів місцевого самоврядування за напрямком розвиток підприємництва

Відсутність зворотного зв'язку бізнесу щодо результатів розгляду його проблем та пропозицій.

РЕКОМЕНДАЦІЯ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМАТИКИ

Для забезпечення максимальної прозорості та підзвітності влади перед бізнес-спільнотою органи місцевого самоврядування мають регулярно — щомісячно або щоквартально — оприлюднювати на своєму офіційному сайті розгорнуту аналітичну інфографіку. У цьому звіті важливо наочно відображати загальну кількість звернень, що надійшли від суб'єктів господарювання, деталізувати вже вирішені проблемні кейси, а також окреслювати статус тих питань, які ще перебувають у роботі, із обов'язковим обґрунтуванням причин затримки. Такий відкритий формат інформування демонструє реальну ефективність муніципальних інструментів підтримки та суттєво зміцнює довіру підприємців до місцевих органів влади. Крім того, подібна регулярна публікація сприяє конструктивному обговоренню актуальних викликів та мотивує громаду до спільного пошуку зважених економічних рішень.

ІНСТРУМЕНТИ ТА РЕСУРСИ

Комунікація ОМС з бізнесом: як будувати довіру та діалог через практичні інструменти

Вісім напрямів підтримки місцевого бізнесу

01 Комунікація ОМС та бізнесу

02 Можливості для взаємодії та підтримки бізнесу

03 Програми розвитку та фінансові можливості

04 Доступ бізнесу до майна та ресурсів громади

05 Регуляторне середовище та вартість ведення бізнесу

06 Лідерство та спроможність місцевої влади

07 Людський ресурс та інклюзивний розвиток

08 Інновації та цифрові рішення для бізнесу

Комунікація ОМС та бізнесу

Бізнес і громада мають чути одне одного

01

Системна комунікація

Комунікаційний документ, актуальна база контактів і регулярне інформування

02

Доступна точка контакту

«Єдине вікно» для звернень підприємців та відкриті контакти

03

Змістовний діалог

Зустрічі, дорадчий орган і публічний зворотний зв’язок

ЩО ЦЕ ДАЄ ГРОМАДІ

Зрозумілі канали, через які бізнес може звертатися, отримувати відповіді та долучатися до рішень.

Можливості для взаємодії та підтримки бізнесу

Підприємцю потрібна зрозуміла навігація

01

Єдиний вхід

Чат-бот або гаряча лінія з маршрутизацією звернень

02

Навігація сервісами

Сторінка підтримки, цифрова мапа державних і місцевих послуг

03

Супровід запитів

Координація підрозділів, «швидка бізнес-допомога» та партнерська рада

ЩО ЦЕ ДАЄ ГРОМАДІ

Підприємець знає, куди звернутися і як пройти шлях від запиту до вирішення.

Програми розвитку та фінансові можливості

Можливості фінансування мають ставати доступнішими

01

Локальні програми

Оновлення програм підтримки за результатами опитування бізнесу

02

Інформація про можливості

Дайджести грантів, каталог міжнародних програм та відкритий реєстр пропозицій

03

Допомога із заявками

Воркшопи з грантрайтингу, консультаційний пункт та партнерства

ЩО ЦЕ ДАЄ ГРОМАДІ

Бізнес отримує інформацію про фінансування та практичну допомогу з підготовкою заявок.

Доступ бізнесу до майна та ресурсів громади

Перетворення наявних ресурсів громади на актив для економіки

01

Прозора інвентаризація

Облік вільного майна, виробничих і складських площ

02

Відкритий каталог

Реєстр об’єктів та розділ «Релокація та інвестиції»

03

Практичний доступ

Навчання електронним аукціонам і підтримка релокованих підприємств

ЩО ЦЕ ДАЄ ГРОМАДІ

Підприємець бачить доступні об’єкти та зрозумілі процедури їх використання.

Регуляторне середовище та вартість ведення бізнесу

Правила ведення бізнесу мають бути передбачуваними

01

Прості процедури

Аудит місцевих адмінпослуг і покрокові інструкції

02

Цифрова взаємодія

Онлайн-подання заяв і відстеження їхнього статусу

03

Прозорі рішення

Обговорення регуляторних актів та інформація про місцеві податки і збори

ЩО ЦЕ ДАЄ ГРОМАДІ

Менше невизначеності щодо процедур, документів і місцевих платежів.

Лідерство та спроможність місцевої влади

Економічний розвиток під відповідальним управлінням

01

Визначений координатор

Лідер економічного розвитку та єдина система міжвідділової координації в ОМС.

02

Стратегічна сесія

Візія та SMART-цілі на 3–5 років, напрацьовані під час стратегічних сесій з бізнесом.

03

Фандрейзинг

Спеціалізована функція залучення донорів, інвесторів та міжнародних грантів.

ЩО ЦЕ ДАЄ ГРОМАДІ

Громада має узгоджені інструменти управління економічним розвитком.

Людський ресурс та інклюзивний розвиток

Економіка громади спирається на людей

01

Кадри та навчання

Перекваліфікація, професійні інтенсиви й співпраця зі службою зайнятості

02

Доступ до можливостей

Інструменти підтримки ветеранів, ВПО, жінок і людей з інвалідністю

03

Молодь і зайнятість

Стажування, профорієнтація та місцеві рішення для подолання дефіциту кадрів

ЩО ЦЕ ДАЄ ГРОМАДІ

Місцеві підприємства отримують ширшу базу талантів, а мешканці — більше шляхів до економічної участі.

Інновації та цифрові рішення для бізнесу

Цифрові сервіси мають спрощувати взаємодію

01

Єдина інформація

Структурований бізнес-розділ на сайті громади

02

Самообслуговування

Чат-боти, навігатори дозволів та цифрові довідники

03

Рішення на основі даних

ГІС каталог майна на карті та опитування потреб підприємців

ЩО ЦЕ ДАЄ ГРОМАДІ

Бізнес швидше знаходить інформацію та сервіси, а громада краще розуміє запити підприємців.

Очікувані результати

Посилення стійкості громад

Універсальна дорожня карта економічної стійкості — інструмент, який працює в умовах війни і відновлення

Зміцнення діалогу влада–бізнес

Інституційні механізми взаємодії: ради, платформи, регулярні формати зустрічей

Покращення інституційної спроможності влади

Сформовані команди, програми, стратегії та фандрейзинг-функції в ОМС

Поширення кращих практик між регіонами

Масштабування доведених рішень без дублювання помилок — через спільноту та платформу

Від рекомендацій до рішень у громадах

8 напрямів – єдина рамка для практичної роботи з місцевим бізнес-середовищем.

01	**Визначити потреби**	Знайти найбільш актуальні виклики місцевого бізнесу
02	**Обрати рішення**	Застосувати інструменти, приклади та рекомендації
03	**Працювати разом**	Об’єднати громади, підприємців і партнерів розвитку